

ECLI:NL:RBDHA:2026:3706

Instantie	Rechtbank Den Haag
Datum uitspraak	26-02-2026
Datum publicatie	26-02-2026
Zaaknummer	C/09/696485 / KG ZA 25-1264
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Eerste aanleg - enkelvoudig Kort geding
Inhoudsindicatie	Kort geding. Het gevorderde gebod om uitlatingen in het kader van de campagne "Nee tegen vpen" te rectificeren of te staken wordt afgewezen. Eiseressen kunnen niet worden gevolgd in hun stelling dat op de Staat in algemene zin een verplichting rust om in zijn uitlatingen in het kader van de campagne uitdrukkelijk in te gaan op de verschillen tussen legale en illegale e-sigaretten en om de schadelijke effecten van legale e-sigaretten te nuanceren zoals eiseressen hebben gevorderd. Voor het overige hebben eiseressen niet aannemelijk gemaakt dat de uitlatingen van de Staat onjuist of misleidend zijn en evenmin dat deze niet zijn gebaseerd op deugdelijk wetenschappelijk onderzoek.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

Rechtbank den haag

Team handel - voorzieningenrechter

zaak- / rolnummer: C/09/696485 / KG ZA 25-1264

Vonnis in kort geding van 26 februari 2026

in de zaak van

1 ELEKTRONISCHE SIGARETTEN BOND NEDERLAND te Roermond,

2. SLIMROKEN.NL B.V. te Oosterhout,

3. MILLERS JUICE B.V. te Oosterhout,

4. UEG HOLLAND B.V. te Oosterhout,

eiseressen,

advocaat mr. L.I. Velthuisen te Amsterdam,

tegen:

DE STAAT DER NEDERLANDEN (MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT) te

Den Haag,

gedaagde,

advocaten mr. S.M. Kingma en mr. A.D. Röell, beiden te Den Haag.

Eiseressen worden hierna ieder voor zich aangeduid als Esigbond, Slimroken, Millers Juice en UEG Holland. Gedaagde wordt aangeduid als de Staat.

1 De procedure

1.1. Het procesdossier bestaat uit de volgende stukken:

- de dagvaarding van 21 januari 2026, met producties 1 tot en met 17;
- de conclusie van antwoord, met producties 1 tot en met 16.

1.2. De mondelinge behandeling is gehouden op 29 januari 2026. Tijdens de mondelinge behandeling hebben de advocaten van beide partijen het woord gevoerd aan de hand van pleitaantekeningen. Deze maken deel uit van het dossier.

1.3. Tijdens de zitting is de datum voor het wijzen van vonnis bepaald op vandaag.

2 De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting wordt in dit geding van het volgende uitgegaan.

2.1. Esigbond is een branchevereniging voor Nederlandse verkopers van legale elektronische sigaretten, hierna ook e-sigaretten of vapes genoemd. Esigbond heeft zich ten doel gesteld om de kwaliteit van e-sigaretten te verbeteren, om het ondernemerschap in de e-sigarettenindustrie te professionaliseren, om de service en informatie voor de gebruiker van e-sigaretten te verbeteren en om de individuele en collectieve belangen van haar leden te behartigen.

2.2. Slimroken is een speciaalzaak voor de verkoop van legale e-sigaretten en e-liquids (vloeistoffen om e-sigaretten te vullen), Millers Juice is een fabrikant van navulverpakkingen voor e-sigaretten en UEG Holland is een groothandel in legale e-sigaretten, e-liquids en accessoires. Deze drie ondernemingen zijn lid van Esigbond.

2.3. De Staat heeft op 12 mei 2025 de campagne "*Nee tegen Vapen*", hierna de campagne gelanceerd. De campagne loopt nog tot 12 mei 2026.

2.4. Over de lancering van de campagne heeft de Staat op 12 mei 2025 een persbericht doen uitgaan via de website van de rijksoverheid en diverse andere kanalen, hierna het persbericht. In het persbericht is voor zover hier van belang het volgende vermeld:

De overheidscampagne 'Nee tegen vaperen' roept ouders op om tijdig met kinderen te praten over schadelijke gevolgen van vaperen.

Vaperen is niet alleen giftig, het verstoort ook de ontwikkeling van de hersenen en is supersnel verslavend. Onderzoek onder 12- tot en met 16-jarigen toont aan dat meer dan een kwart van hen al eens heeft gevapt. Van de 12-jarigen is dat bijna 1 op de tien. Bijna 1 op de 3 jongeren van 12 tot en met 16 jaar die vaperen, doet dat dagelijks. Vandaag start de nieuwe [landelijke voorlichtingscampagne 'Nee tegen vaperen'](#). De campagne is erop gericht om ouders te informeren over de schadelijkheid van vaperen, daarover tijdig te praten met hun kinderen en samen nee te zeggen tegen vaperen. De campagne is onderdeel van het Actieplan tegen vaperen van [staatssecretaris] (Jeugd, Preventie en Sport).

“

[staatssecretaris] "Dat 1 op de 10 kinderen van 12 jaar al eens heeft gevapt, maakt heel duidelijk hoe serieus het probleem is. Vapes bevatten vaak heel veel nicotine, soms zelfs tot 400 keer de hoeveelheid nicotine van een sigaret. Nicotine is na heroïne en crack de meest verslavende drug die er bestaat. Dus ook 1 keertje vaperen is heel risicovol. Daarom is het superbelangrijk dat ouders er op tijd thuis over praten met hun kinderen en samen nee zeggen tegen vaperen. Dat staat centraal in onze campagne. We moeten doen wat we kunnen om te zorgen dat kinderen niet meer door vaperen in het ziekenhuis terecht komen."

()

Ouders spelen cruciale rol in campagne 'Nee tegen vaperen'

In de bovenstaande afbeelding zijn de circa 20.000 (1 op de 10) twaalfjarige kinderen die ooit hebben gevapt visueel weergegeven op het Malieveld in Den Haag. Het virtueel gevulde Malieveld laat de omvang van het probleem zien. De campagne roept ouders op zich te laten informeren over de schadelijke gevolgen van vaperen en moedigt hen aan om met behulp van concrete handvatten op tijd met hun kind over vaperen te praten.

“

[staatssecretaris] "Vapes hebben bij veel ouders onterecht een imago dat ze minder schadelijk zijn dan sigaretten. Dat moeten we samen zo snel mogelijk uit de wereld helpen. Uit onderzoek weten we dat je als ouder een cruciale rol kunt spelen om te voorkomen dat je kind begint met vaperen. Je hebt echt meer invloed dan je misschien denkt."

- 2.5. In een interview met Marketing Report heeft PR-bureau [naam bureau] de opzet van de campagne toegelicht. Daarbij is (samengevat) uiteengezet dat de campagne bedoeld is om bewustwording te creëren over de gevaren van vaperen, dat Nederlanders over het algemeen niet goed op de hoogte zijn van de schadelijke gevolgen van vaperen en dat de kernboodschappen van de campagne zijn: "vapes zijn altijd giftig, beschadigen de hersenen en werken supersnel verslavend."
- 2.6. De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), hierna de staatssecretaris, heeft het volgende bericht op X geplaatst:

Verschrikkelijk dat kinderen en volwassenen in zulke levensbedreigende situaties terechtkomen door vaperen. Heel veel sterkte voor alle betrokkenen. Vapes hebben onterecht een imago dat ze minder schadelijk zijn dan sigaretten. Dit onderzoek bevestigt nogmaals het tegendeel. [1/2]
- 2.7. Op 20 mei 2025 heeft Esigbond het ministerie van VWS verzocht om het persbericht te rectificeren, samengevat omdat het persbericht volgens Esigbond meerdere feitelijke onjuistheden en ongefundeerde claims bevat.
- 2.8. De staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport heeft op 10 juli 2025 namens het ministerie van VWS een schriftelijke reactie aan Esigbond gestuurd, waarin wordt meegedeeld dat en toegelicht waarom de uitlatingen in het persbericht feitelijk juist zijn. Verder wordt er in de reactie op gewezen dat op 16 mei 2025 een aanvulling is gegeven op het persbericht, waarin onder verwijzing naar het onderzoeksrapport van Motivaction uitleg wordt gegeven over het percentage van de vappende 12- tot en met 16-jarigen die zeggen verslaafd te zijn aan vaperen.

2.9. Via de website www.campagnetoolkits.nl heeft de Staat (in het najaar van 2025) de documenten "Vapen: wat je als ouder moet weten 10 feiten over vaperen bij jongeren" en het Factsheet "Nee tegen vaperen" (hierna het Factsheet) gedeeld. In het eerste document is voor zover hier van belang vermeld:

"2 In veel vapers zitten giftige stoffen en zware metalen.

()

7 Vapen kan je DNA beschadigen. Dat kan later kanker veroorzaken.

8 In sommige vapers zit net zoveel nicotine als in 200 sigaretten.

()

10 Vapen kan leiden tot concentratieproblemen, angst en somberheid."

2.10. In het Factsheet is onder meer opgenomen:

Vapers zijn altijd giftig

- Vapers bevatten gevaarlijke stoffen zoals nicotine, zware metalen en fijnstof.
- Iemand die naast een vaper staat, ademt giftige stoffen in.

Vapen is schadelijk voor de hersenen

- Vapen verstoort de hersenontwikkeling van een kind langdurig, waar het als volwassene last van houdt.
- Vapen vergroot het risico op concentratieproblemen, impulsiviteit, angsten, depressie en verslaving.

Vapen is supersnel verslavend

- Kinderen raken verslaafd zonder het te merken.
- Sterker beloningsgevoel dan bij volwassenen → sneller verslaafd.

en

"Vapers bevatten zeer hoge concentraties nicotine, olie-achtige oplosmiddelen en metalen zoals lood en cadmium, die zeer schadelijk zijn voor de longen en het ontwikkelende tienerbrein. Maar het blijft niet bij hoesten, keelpijn, een slechtere conditie of concentratieproblemen. Er worden kinderen opgenomen in het ziekenhuis met levensbedreigende longontstekingen, een klaplong of een longbloeding. Ik maak me grote zorgen over de korte én de lange termijn gevolgen."

- Dr. [naam], longpatholoog in het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC).

2.11. Op de website www.helderopvoeden.nl van het Trimbos-instituut is met betrekking tot de risico's van vaperen onder meer opgenomen dat in vapers veel giftige, kankerverwekkende en verslavende stoffen zitten, dat over de gevolgen van vaperen na langere tijd nog niet zo veel bekend is, maar dat er goede aanwijzingen zijn dat er zowel meteen na het vaperen als na langere tijd risico's zijn voor de gezondheid.

3 Het geschil

3.1. Eiseressen vorderen zakelijk weergegeven *primair* de Staat te gebieden (I.) om over te gaan tot het publiceren van een rectificatie op de website rijksoverheid.nl en/of de homepage van de campagne website (campagnetoolkits.nl / neetegenvaperen.nl) en/of op de sociale mediakanalen waarop het persbericht en/of de campagne-uitingen zijn gepubliceerd met *primair* de in het petitum van de dagvaarding genoemde tekst en *subsidiar* de strekking daarvan, (II.) om de rectificatie gedurende de volledige resterende looptijd van de campagne, althans gedurende een aaneengesloten periode van dertig dagen na de datum van het vonnis, althans gedurende een in goede justitie te bepalen termijn, zichtbaar te publiceren en gepubliceerd te houden en (III.) om zich te onthouden van het doen, herhalen of (doen) verspreiden van (a) dezelfde of soortgelijke feitelijk onjuiste, ongenueanceerde of misleidende uitlatingen over de legale e-sigaret als opgenomen in het persbericht en/of gepubliceerd via overheidskanalen, (b) uitlatingen die een onjuist, overdreven of anderszins misleidend beeld geven van de legale e-sigaret en/of de legale e-sigarettenindustrie en (c) om deze gedragingen blijvend gestaakt te houden en *subsidiar* de Staat te gebieden (IV.) om zich te onthouden van het doen, herhalen of (doen) verspreiden van (a) dezelfde of soortgelijke feitelijk onjuiste, ongenueanceerde of misleidende uitlatingen over de legale e-sigaret als opgenomen in het persbericht en/of gepubliceerd via overheidskanalen, (b) uitlatingen die een onjuist, overdreven of anderszins misleidend beeld geven van de legale e-sigaret en/of de legale e-sigarettenindustrie en (c) om deze gedragingen blijvend gestaakt te houden en *in alle gevallen* de Staat te gebieden (V.) om alle relevante stukken die ten

grondslag liggen aan de campagne integraal aan Esigbond te verstrekken, voor zover deze niet reeds openbaar zijn gemaakt op grond van het Woo-verzoek van de Esigbond, een en ander (VI.) op straffe van een dwangsom en (VII.) met veroordeling van de Staat in de proceskosten en de nakosten, te vermeerderen met de wettelijke rente.

- 3.2. Daartoe stellen eiseressen samengevat het volgende. De campagne bevat onjuiste, ongenueanceerde en misleidende stellingen, omdat daarin geen onderscheid wordt gemaakt tussen legale en illegale e-sigaretten, terwijl de samenstelling van legale e-sigaretten wezenlijk verschilt van die van illegale e-sigaretten. Daarmee wekt de Staat ten onrechte de suggestie dat de legale e-sigaretten, waarmee eiseressen zich bezighouden, dezelfde schadelijke gevolgen en risico's hebben als de illegale e-sigaretten. Het standpunt van de Staat met betrekking tot e-sigaretten in combinatie met nicotine en gevaarlijke stoffen kan alleen betrekking hebben op illegale e-sigaretten, omdat legale e-sigaretten, naast nicotine, uitsluitend zuivere ingrediënten bevatten, die geen gevaar opleveren voor de gezondheid. De beweringen in het persbericht vinden bovendien geen steun in het door de Staat genoemde onderzoeksrapport van Motivaction en evenmin in ander deugdelijk wetenschappelijk onderzoek. Uit the best available science blijkt immers dat legale e-sigaretten aanzienlijk minder schadelijk zijn dan rooktabak en dat deze effectief kunnen bijdragen aan stoppen met roken. Met het verspreiden en handhaven van zijn onjuiste, misleidende, ongenueanceerde en onvoldoende onderbouwde uitlatingen handelt de Staat in strijd met zijn zorgvuldigheidsplicht en onrechtmatig ten opzichte van eiseressen. Als gevolg hiervan worden de eer en goede naam van eiseressen voortdurend aangetast en daarom moet de Staat zijn uitlatingen staken en rectificeren en moet hij alle aan de campagne ten grondslag liggende stukken integraal aan Esigbond verstrekken.
- 3.3. De conclusie van de Staat strekt tot niet-ontvankelijkverklaring van Esigbond en tot afwijzing van de vorderingen, met veroordeling van eiseressen in de proceskosten en de nakosten, te vermeerderen met de wettelijke rente. Het verweer van de Staat zal hierna, voor zover nodig, worden besproken.

4 De beoordeling van het geschil

De ontvankelijkheid van Esigbond

- 4.1. Volgens Esigbond wordt hij door de onjuiste en misleidende berichtgeving van de Staat rechtstreeks in zijn statutaire kerntaken geraakt. Daarbij heeft Esigbond gesteld dat het onder meer voor een effectieve behartiging van de belangen van zijn leden en het geven van voorlichting noodzakelijk is dat de Staat juiste informatie verstrekt. Daarom heeft Esigbond betoogd dat hij een eigen en zelfstandig procesbelang heeft bij het kunnen optreden tegen de bestreden uitlatingen.
- 4.2. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter heeft de Staat hiertegen terecht aangevoerd dat Esigbond door de campagne niet wordt gehinderd in zijn statutaire doelstelling van het geven van voorlichting, omdat het hem vrij staat om zelf de informatie te verstrekken die in zijn visie juist is. Dat de Staat in zijn uitingen andere informatie geeft, doet aan die vrijheid op zichzelf niet af. Esigbond heeft ook overigens onvoldoende onderbouwd welk eigen belang zij in deze kortgedingprocedure heeft. Het behartigen van de belangen van zijn leden kan immers niet als zodanig worden aangemerkt, omdat deze procedure geen collectieve actie betreft en Esigbond evenmin aannemelijk heeft gemaakt dat hij door haar leden is gemachtigd om namens hen in rechte op te treden. Bij gebreke van een zelfstandig belang is Esigbond niet-ontvankelijk in zijn vorderingen.
- 4.3. Gelet op het voorgaande wordt de in 3.1. in (V.) genoemde vordering afgewezen. Deze vordering is immers ingesteld ten behoeve van Esigbond, die niet-ontvankelijk is verklaard in zijn vorderingen, terwijl gesteld noch gebleken is welk belang Slimroken, Millers Juice en UEG Holland hebben bij toewijzing ervan.
- 4.4. Hierna zal alleen nog worden ingegaan op de vorderingen die zijn ingesteld door Slimroken, Millers Juice en UEG Holland, die gezamenlijk nog steeds eiseressen worden genoemd. Voor zover dit vonnis nog mede betrekking heeft op Esigbond, zullen de eisende partijen gezamenlijk worden aangeduid als eiseressen (inclusief Esigbond).

Zijn de uitlatingen onrechtmatig?

- 4.5. Tussen partijen is in geschil of de door eiseressen betwiste beweringen die zijn gebruikt in de campagne (met name in het persbericht), onjuist of misleidend en daarmee in strijd met de zorgvuldigheidsplicht van de Staat zijn.
- 4.6. Voor zover eiseressen zich hebben beroepen op uitlatingen op de website www.helderopvoeden.nl of op andere uitingen van het Trimbos-instituut heeft de Staat voldoende onderbouwd dat niet hij, maar het Trimbos-instituut verantwoordelijk is voor de inhoud van deze uitlatingen. Daarbij heeft de Staat toegelicht dat het Trimbos-instituut een onafhankelijk kennisinstituut voor alcohol, tabak, drugs en mentale gezondheid is en dat de Staat weliswaar subsidie verstrekt aan dit instituut, maar geen invloed heeft op de uitlatingen op haar website. Hiertegenover hebben eiseressen niet aannemelijk gemaakt dat de Staat op dit punt een zorgvuldigheidsplicht heeft geschonden. Aan dit beroep van eiseressen wordt dan ook voorbij gegaan.
- 4.7. De voorzieningenrechter stelt voorop dat in artikel 22 lid 1 van de Grondwet is bepaald dat de Staat maatregelen treft ter bevordering van de volksgezondheid. Hieruit volgt dat het de Staat in beginsel vrij staat om maatregelen te treffen die de bevolking waarschuwen tegen schadelijke producten, bijvoorbeeld door het doen van uitlatingen in een overheids campagne. Deze vrijheid kan echter worden beperkt als de uitlatingen van de Staat tegenover anderen, in dit geval eiseressen, onrechtmatig zijn in de zin van artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Bij de beantwoording

van de vraag of dat het geval is moeten alle wederzijdse belangen van partijen tegen elkaar worden afgewogen. Het belang van eiseressen is er (samengevat) in gelegen dat er juiste informatie wordt verstrekt over het gebruik van e-sigaretten, zodat hun reputatie en commerciële belangen niet onnodig worden geschaad. De Staat heeft er belang bij om zich in het openbaar kritisch, informerend en waarschuwend te kunnen uitlaten over kwesties van publiek belang, waaronder risico's voor de gezondheid.

- 4.8. Het betoog van eiseressen komt er in de kern op neer dat de Staat onrechtmatig ten opzichte van hen handelt omdat in het persbericht en in andere uitingen in het kader van de campagne geen onderscheid wordt gemaakt tussen legale en illegale e-sigaretten. Eiseressen hebben gesteld dat de legale e-sigaretten, waarmee zij zich bezighouden, veel minder schadelijk voor de gezondheid zijn dan illegale e-sigaretten en dat de uitlatingen van de Staat, die volgens eiseressen bovendien niet zijn gebaseerd op deugdelijk wetenschappelijk onderzoek, daarom onjuist, ongenueanceerd en misleidend zijn.
- 4.9. Ter onderbouwing van hun standpunt hebben eiseressen als producties 9 tot en met 11 een aantal rapporten overgelegd, die volgens eiseressen als the best available science moeten worden aangemerkt en waarin onder meer is vermeld: *"vaping poses a small fraction of the risks of smoking"*, *"significantly lower exposure to harmful substances from vaping compared with smoking"* (productie 9), *"Using e-cigarettes for harm reduction to reduce morbidity from combustible tobacco is based on clear evidence that e-cigarettes cause less harm to health than combustible tobacco"* (productie 10) en *"There is conclusive evidence that completely substituting e-cigarettes for combustible tobacco cigarettes reduces users exposure to numerous toxicants and carcinogens present in combustible tobacco cigarettes"* (productie 11). Verder hebben eiseressen erop gewezen dat de legale e-sigaretten waarmee zij zich bezighouden op grond van de geldende wetgeving, naast nicotine, alleen zeer zuivere ingrediënten mogen bevatten, die ook bij verhitting geen gevaar opleveren voor de menselijke gezondheid. Volgens eiseressen betekent dit dat de uitlatingen van de Staat over grote hoeveelheden nicotine en schadelijke stoffen in e-sigaretten alleen betrekking kunnen hebben op illegale e-sigaretten, zodat de Staat zijn uitlatingen moet nuanceren.
- 4.10. De Staat heeft aangevoerd dat de campagne onderdeel is van het *"Actieplan tegen vaperen"* en er in het bijzonder op is gericht om illegale handel in e-sigaretten tegen te gaan en om te voorkomen dat jongeren beginnen met het gebruik van e-sigaretten. Verder heeft de Staat naar voren gebracht dat, hoewel voorstelbaar is dat het gezondheidsrisico van het gebruik van illegale e-sigaretten relatief gezien ernstiger is dan het gebruik van de door eiseressen verhandelde e-sigaretten, dit onverlet laat dat ook legale e-sigaretten schadelijk zijn voor de gezondheid. Daarbij heeft de Staat uiteengezet dat ook de door eiseressen verhandelde e-sigaretten veelal nicotine bevatten, dat sterk verslavend is en in verband wordt gebracht met een verhoogd risico op hart- en vaatziekten, tumorgroei, epileptische verschijnselen en structurele veranderingen in de hersenontwikkeling. De Staat heeft verder toegelicht dat de door eiseressen verhandelde e-sigaretten daarnaast ook andere stoffen bevatten die (mogelijk) schadelijk zijn voor de gezondheid, zoals smaakstoffen waarvan de gezondheidsrisico's nog niet in kaart zijn gebracht, en propyleenglycol en glycerol, die bij blootstelling schade kunnen toebrengen aan de luchtwegen, invloed hebben op de verhouding tussen de witte bloedcellen in het bloed en die bij verhitting giftige stoffen als aldehyden vrijgeven. De Staat heeft betwist dat de door eiseressen aangehaalde rapportages als the best available science hebben te gelden en heeft ter onderbouwing van zijn standpunt verwezen naar diverse rapportages, waaronder een publicatie van de World Health Organisation (WHO), een onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), een onderzoek van het Trimbos-instituut, waaraan een groot aantal wetenschappelijke publicaties ten grondslag ligt, en de in randnummer 6.14 van de conclusie van antwoord vermelde rapportages. Volgens de Staat is het daarom gerechtvaardigd dat hij in het kader van zijn verplichting om maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid te treffen waarschuwt voor het gebruik van alle e-sigaretten.

4.11.

De voorzieningenrechter is van oordeel dat de Staat daarmee voldoende heeft onderbouwd dat e-sigaretten schadelijk zijn, ongeacht of deze voldoen aan de geldende voorschriften of illegaal worden verhandeld, en dat hij ter bescherming van de volksgezondheid de taak heeft om de bevolking te waarschuwen voor de schadelijke gevolgen van het gebruik van alle e-sigaretten, dus zowel van de legale als de illegale. Tegen die achtergrond kunnen eiseressen niet worden gevolgd in hun stelling dat op de Staat in algemene zin een verplichting rust om in zijn uitlatingen in het kader van de campagne uitdrukkelijk in te gaan op de verschillen tussen legale en illegale e-sigaretten en om de schadelijke effecten van legale e-sigaretten te nuanceren zoals eiseressen hebben gevorderd. De voorzieningenrechter is namelijk met de Staat van oordeel dat een dergelijke plicht ertoe zou kunnen leiden dat onbedoeld en onterecht bij (een deel van) het publiek de indruk kan ontstaan dat legale e-sigaretten niet of nauwelijks schadelijk zijn.

- 4.12. Hierna zullen de uitlatingen waar eiseressen in deze procedure tegen opkomen (zie randnummer 3. van de spreekantekeningen van eiseressen) achtereenvolgens worden besproken. Daarbij zal worden ingegaan op de vraag of de betreffende uitlating onrechtmatig is, waarbij ook aan de orde komt of deze voldoende steun vindt in wetenschappelijk onderzoek.

" Vapen is niet alleen giftig, het verstoort ook de ontwikkeling van de hersenen en is supersnel verslavend."

- 4.13. Eiseressen hebben gesteld dat deze uitlating in het persbericht geen grondslag vindt in het Motivaction-onderzoek, dat "supersnel verslavend" niet is gedefinieerd of onderbouwd en dat in het persbericht daarom ten onrechte de indruk wordt gewekt dat de uitlating gebaseerd is op wetenschappelijk onderzoek.

- 4.14. Hiertegenover heeft de Staat voldoende aannemelijk gemaakt dat deze uitlating niet alleen is gebaseerd op het Motivaction-onderzoek, maar dat deze ook een grondslag vindt in diverse andere wetenschappelijke onderzoeken die worden aangehaald in een Factsheet van het Nationaal Expertisecentrum Tabaksontmoediging, onderdeel van het Trimbos-instituut, van oktober 2023 (hierna het Factsheet uit 2023). De Staat heeft daarbij toegelicht dat nicotine een giftige stof is, dat blootstelling aan de dragerstoffen propyleenglycol en glycerol en de smaakstoffen in vloeistoffen voor e-sigaretten schadelijk is voor de gebruikers van e-sigaretten en dat bij verhitting van die vloeistoffen nog andere giftige stoffen ontstaan. Ter onderbouwing van zijn standpunt heeft de Staat ook verwezen naar een artikel dat op 6 december 2025 is gepubliceerd in "*Nicotine and Tobacco Research, 2025*", waarin is beschreven dat uit onderzoek is gebleken dat in de Europese Unie geregistreerde e-sigaretten ingrediënten bevatten die als zodanig of bij verdamping schadelijk zijn voor de gezondheid van de mens. Verder heeft de Staat gemotiveerd aangevoerd dat nicotine zeer verslavend is, dat langdurige blootstelling aan nicotine bij adolescenten structurele veranderingen in de ontwikkeling van de hersenen kan veroorzaken en dat nicotine kan zorgen voor een hogere vatbaarheid voor (nicotine)verslaving op latere leeftijd.

- 4.15. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter hebben eiseressen tegenover het gemotiveerde betoog van de Staat niet aannemelijk gemaakt dat deze uitlating onjuist of misleidend is en evenmin dat deze niet is gebaseerd op deugdelijk wetenschappelijk onderzoek.

" Vapes bevatten vaak heel veel nicotine, soms zelfs tot 400 keer de hoeveelheid nicotine van een sigaret." en "In sommige vapes zit net zoveel nicotine als in 200 sigaretten."

- 4.16. Volgens eiseressen zijn deze uitlatingen met betrekking tot legale e-sigaretten onjuist en niet (wetenschappelijk) onderbouwd en kunnen de uitlatingen van de Staat over grote hoeveelheden nicotine en schadelijke stoffen in e-sigaretten alleen betrekking hebben op illegale e-sigaretten. Verder hebben eiseressen gesteld dat de eerstgenoemde uitlating niet is gebaseerd op het Motivaction-onderzoek en dat het onderzoek van RTL Nieuws, waarnaar in het persbericht lijkt te worden verwezen, ziet op illegale vapes die niet zijn toegestaan op de Nederlandse of Europese markt.

Eiseressen hebben er in dit verband op gewezen dat het onderzoek van RTL Nieuws niet is gecontroleerd door een onafhankelijke instantie, waardoor de uitlating misleidend is en de gereuleerde en veel minder risicovolle producten van eiseressen ten onrechte in een kwaad daglicht stelt.

4.17. De Staat heeft aangevoerd dat legale e-sigaretten weliswaar niet tot 400 keer de hoeveelheid nicotine van een sigaret bevatten, maar dat dit niet betekent dat de uitlating onjuist of misleidend is. De Staat heeft toegelicht dat de uitlating dat vapes soms die hoeveelheid nicotine bevatten gebaseerd is op onderzoek dat in opdracht van RTL Nieuws is uitgevoerd door "Inter Scientific" en dat de resultaten van dat onderzoek worden bevestigd door dr. [naam], universitair hoofddocent bij het "Institute for Risk Assessment Sciences" en hoofd van de onderzoeksgroep Neurotoxicologie aan de Universiteit Utrecht. Verder heeft de Staat gewezen op berekeningen van het RIVM, waaruit blijkt dat een legale e-sigaret zich voor wat betreft de hoeveelheid nicotine verhoudt tot één à twee pakjes sigaretten en een illegale e-sigaret tot 25 à 50 pakjes sigaretten. De eerstgenoemde uitlating is dan ook juist, aldus de Staat. Met betrekking tot de als tweede genoemde uitlating heeft de Staat aangevoerd dat deze afkomstig is uit het document "*Vapen: wat je als ouder moet weten 10 feiten over vaperen bij jongeren*" (zie hiervoor in 2.9.) van het Trimbos-instituut, voor de inhoud waarvan de Staat niet verantwoordelijk is. Bovendien wordt in de uitlating volgens de Staat terecht gesteld dat sommige vapes evenveel nicotine bevatten als 200 sigaretten, ter onderbouwing waarvan de Staat heeft verwezen naar hetzelfde onderzoek als in het kader van de eerstgenoemde uitlating.

4.18. De voorzieningenrechter is van oordeel dat eiseressen hun stellingen met betrekking tot deze uitlatingen hiertegenover onvoldoende hebben geconcretiseerd. Daarmee hebben zij niet aannemelijk gemaakt dat deze uitlatingen onjuist, misleidend of niet wetenschappelijk onderbouwd zijn.

" Nicotine is na heroïne en crack de meest verslavende drug die er bestaat."

4.19. Eiseressen hebben naar voren gebracht dat deze uitlating ongenueanceerd en misleidend is, omdat de verslavingskracht van nicotine sterk afhankelijk is van bijvoorbeeld de toedieningsvorm en de dosis. Eiseressen hebben toegelicht dat sigaretten verslavender zijn dan vapes en zij hebben gesteld dat de vergelijking met heroïne en crack wetenschappelijk onhoudbaar, historisch verkeerd geframed en communicatief onverantwoord is. Verder hebben eiseressen betoogd dat de Staat ten onrechte verwijst naar tabak, omdat tabak in legale e-sigaretten niet voorkomt.

4.20. De Staat heeft hiertegenover aangevoerd dat deze uitlating is gebaseerd op de conclusies van een in 2009 door het RIVM uitgevoerd onderzoek, waarin de schadelijkheid van drugs en verslaving zijn onderzocht. Daarbij heeft de Staat toegelicht dat in het naar aanleiding van dit onderzoek opgestelde rapport *Ranking van drugs* is vermeld dat methadon, tabak, crack en heroïne als de meest verslavende drugs moeten worden beschouwd. Verder heeft de Staat benadrukt dat nicotine de verslavende stof in tabak is en dat die stof in zowel legale als illegale e-sigaretten zit, zodat de verwijzing naar tabak terecht is.

4.21. Tegen die achtergrond van het voorgaande hebben eiseressen de juistheid van hun niet nader onderbouwde stellingen met betrekking tot deze uitlating onvoldoende aannemelijk gemaakt.

" Vapes hebben bij veel ouders onterecht een imago dat ze minder schadelijk zijn dan sigaretten. Dat moeten we samen zo snel mogelijk uit de wereld helpen."

4.22. Eiseressen hebben gesteld dat deze uitlating onjuist is, voor zover daarin wordt gesuggereerd dat e-sigaretten ten onrechte het imago hebben minder schadelijk te zijn dan sigaretten. Uit het Factsheet uit 2023 blijkt volgens eiseressen juist dat als rokers volledig overstappen op dampen, hen dit gezondheidswinst oplevert.

4.23. De voorzieningenrechter is van oordeel dat de Staat hiertegenover voldoende heeft onderbouwd dat zowel legale als illegale e-sigaretten schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid en dat de volle omvang van de langetermijnrisicos van het gebruik van e-sigaretten op dit moment nog onvoldoende bekend is. Dit betekent dat de in het Factsheet genoemde gezondheidswinst vooralsnog relatief, als al niet onzeker is, zodat een waarschuwing voor de schadelijkheid van vapes in dat licht bezien niet onjuist, misleidend of anderszins onrechtmatig is.

" Vapen kan je DNA beschadigen. Dat kan later kanker veroorzaken."

4.24. Eiseressen hebben gesteld dat deze uitlating voor wat betreft de legale e-sigaretten waarmee zij zich bezighouden onjuist en niet (wetenschappelijk) onderbouwd is, waarbij zij hebben verwezen naar het rapport van de National Academies of Sciences, Engineering and Medicine, dat zij als productie 11 in het geding hebben gebracht.

4.25. De Staat heeft op dit punt allereerst betoogd dat dit een uitlating van het Trimbos-instituut betreft, afkomstig uit het document "Vapen: wat je als ouder moet weten 10 feiten over vapes bij jongeren" (zie hiervoor in 2.9.), voor de inhoud waarvan de Staat niet verantwoordelijk is. Verder heeft de Staat erop gewezen dat eiseressen niet hebben onderbouwd dat deze uitlating voor wat betreft legale e-sigaretten onjuist is, terwijl de uitlating is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek, dat is aangehaald in het Factsheet uit 2023. De Staat heeft voldoende toegelicht dat uit dat onderzoek blijkt dat er substantieel bewijs is dat sommige stoffen in de damp van e-sigaretten DNA-schade kunnen veroorzaken en dat het gebruik van e-sigaretten in dezelfde mate schade veroorzaakt als sigaretten, waarbij DNA-schade wordt geassocieerd met een verhoogd risico op kanker. Daarbij heeft de Staat benadrukt dat op basis van het genoemde wetenschappelijk onderzoek geconcludeerd kan worden dat het gebruik van e-sigaretten kanker kan veroorzaken en dat daarmee niet wordt beweerd dat vapes altijd kanker veroorzaakt, aldus de Staat.

4.26. Dat deze uitlating onjuist, misleidend of onvoldoende wetenschappelijk onderbouwd is, hebben eiseressen hiertegenover naar het oordeel van de voorzieningenrechter niet aannemelijk gemaakt. Daarbij dient ook te worden bedacht dat de Staat geen plicht heeft om een (nuancerend) onderscheid te maken tussen legale en illegale vapes (vgl. 4.11).

" In veel vapes zitten giftige stoffen en zware metalen." en "Vapes bevatten zeer hoge concentraties nicotine, olie-achtige oplosmiddelen en metalen zoals lood en cadmium, die zeer schadelijk zijn voor de longen en het ontwikkelende tienerbrein."

4.27. Volgens eiseressen zijn deze uitlatingen onrechtmatig, omdat de Staat ten onrechte de risicos die samenhangen met het gebruik van niet-gereguleerde illegale producten toeschrijft aan het gebruik van e-sigaretten in het algemeen en deze presenteert als een generieke eigenschap van de gereguleerde markt. Eiseressen hebben daarbij gesteld dat de Staat alleen informatie mag verspreiden die is gebaseerd op concrete gegevens met betrekking tot legale producten. Ten slotte hebben eiseressen betoogd dat de eventuele aanwezigheid van bepaalde stoffen in legale e-sigaretten niet betekent dat ook sprake is van een extreme blootstelling aan die stoffen.

4.28. De Staat heeft onder verwijzing naar een onderzoek van het RIVM en de onderliggende onderzoeken bij het Factsheet uit 2023 (zie ook hiervoor in 4.10. en 4.14.) aangevoerd dat de damp van e-sigaretten, naast nicotine, ook andere voor de gezondheid schadelijke ingrediënten kan bevatten, waaronder propyleenglycol, aldehyden, nitrosaminen en metalen en dat bij verhitting van de dragerstoffen propyleenglycol en glycerol in de vloeistof van e-sigaretten giftige stoffen vrijkomen, die kunnen leiden tot irritatie van neus, keel en ogen, tot benauwdheid en een verminderde longfunctie. Verder heeft de Staat betoogd dat uit die onderzoeken volgt dat bij verhitting van glycerol schadelijke afbraakproducten zoals formaldehyde, acetaldehyde en acroleïne ontstaan.

4.29.

Naar het oordeel van de voorzieningenrechter hebben eiseressen hiertegenover niet aannemelijk gemaakt dat de genoemde uitlatingen onjuist of misleidend zijn en evenmin dat deze niet zijn gebaseerd op voldoende deugdelijk wetenschappelijk onderzoek. Daarbij dient wederom te worden bedacht dat de Staat geen plicht heeft om een (nuancerend) onderscheid te maken tussen legale en illegale vapes (vgl. 4.11).

Conclusie en proceskosten

4.30. Het voorgaande betekent dat eiseressen er niet in zijn geslaagd om aannemelijk te maken dat de hiervoor genoemde uitlatingen van de Staat onjuist of misleidend zijn en evenmin dat deze onvoldoende steun vinden in wetenschappelijk onderzoek. Dit leidt tot de slotsom dat moet worden uitgegaan van de rechtmatigheid van deze uitlatingen. Voor een verplichting van de Staat om deze uitlatingen te rectificeren of voor een gebod aan de Staat om zich voortaan van het doen van dergelijke uitlatingen te onthouden, bestaat bij die stand van zaken geen aanleiding. De vorderingen worden daarom afgewezen.

4.31. Eiseressen (inclusief Esigbond) zijn niet-ontvankelijk, althans in het ongelijk gesteld, en zij moeten daarom de proceskosten (inclusief nakosten) betalen. De proceskosten van de Staat worden begroot op:

- griffierecht	735,--	
- salaris advocaat	1.177,--	
- nakosten	189,--	(plus de verhoging zoals vermeld in de beslissing)
Totaal	2.101,--	

4.32. De gevorderde wettelijke rente over de proceskosten wordt toegewezen zoals vermeld in de beslissing.

5 De beslissing

De voorzieningenrechter:

5.1. verklaart Esigbond niet-ontvankelijk in haar vorderingen;

5.2. wijst het gevorderde af;

5.3. veroordeelt eiseressen (inclusief Esigbond) in de proceskosten, die aan de zijde van de Staat zijn begroot op 2.101,--, te betalen binnen veertien dagen na aanschrijving daartoe. Als eiseressen niet tijdig aan de veroordelingen voldoen en het vonnis daarna wordt betekend, dan moeten eiseressen 98,-- extra betalen, plus de kosten van betekening;

5.4. veroordeelt eiseressen (inclusief Esigbond) in de wettelijke rente als bedoeld in artikel 6:119 Burgerlijk Wetboek over de proceskosten als deze niet binnen veertien dagen na aanschrijving zijn voldaan;

5.5. verklaart deze proceskostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Dit vonnis is gewezen door mr. D.R. Glass en in het openbaar uitgesproken op 26 februari 2026.

mvt